

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 13 marca 2020 r.

Druk nr 88

**KOMISJA USTAWODAWCZA,
KOMISJA ZDROWIA**

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Zdrowia wnoszą o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Marek Borowski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

Przewodnicząca Komisji
Zdrowia
(-) Beata Małecka-Libera

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:
  - „5) zasady i tryb możliwości czasowego zawieszenia działalności zakładu pracy oraz wynagradzania pracowników w tym okresie;
  - 6) zasady i tryb wypłaty rekompensat w związku z uzasadnionymi działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania wirusowi SARS-CoV-2, zwanego dalej „COVID-19”, oraz zasady i tryb udzielania pożyczek niektórym przedsiębiorcom.”;
- 2) w art. 2 w ust. 1 skreśla się wyrazy „, zwanej dalej „COVID-19”;
- 3) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. W celu przeciwdziałania COVID-19 pracodawca może polecić pracownikowi wykonywanie, przez czas oznaczony, pracy określonej w umowie o pracę, poza miejscem jej stałego wykonywania, jeżeli wykonywanie pracy poza takim miejscem jest możliwe (praca zdalna).

2. Pracodawca, polecając pracownikowi wykonywanie pracy zdalnej:

  - 1) uzgadnia z pracownikiem miejsce jej wykonywania;
  - 2) wyznacza okres jej wykonywania

– uwzględniając stopień zagrożenia rozprzestrzenianiem się COVID-19 na danym obszarze.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców, ustawę z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Organizację i porządek w procesie pracy zdalnej oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników ustala pracodawca w regulaminie pracy albo w poleceniu o powierzeniu pracownikowi wykonywania pracy zdalnej. Do regulaminu pracy w zakresie określonym w zdaniu poprzednim, nie stosuje się art. 9 ustawy z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, 1043 oraz 1495).

3. Pracodawca ma prawo kontrolować wykonywanie pracy zdalnej oraz żądać od pracownika informacji o jej wynikach.”;

4) po art. 3 dodaje się art. 3a i art. 3b w brzmieniu:

„Art. 3a. W celu przeciwdziałania COVID-19 pracodawca ma prawo:

- 1) żądać od pracownika informacji o tym czy przebywał w ostatnim czasie w miejscu zagrożonym zakażeniem COVID-19;
- 2) żądać od pracownika, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, iż jest zakażony COVID-19, lub który przebywał ostatnio w miejscu zagrożonym zakażeniem COVID-19, aby poddał się niezbędnym badaniom lekarskim; badania lekarskie są świadczeniami opieki zdrowotnej w rozumieniu art. 9;
- 3) kontrolować stan zdrowia pracownika przed dopuszczeniem go do pracy, w szczególności przez pomiar temperatury ciała pracownika;
- 4) wprowadzić w miejscu pracy dodatkowe wymagania sanitarne lub bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 5) delegować pracownika do miejsca zagrożonego COVID-19 wyłącznie w niezbędnych przypadkach oraz za zgodą pracownika.

Art. 3b. 1. Pracodawca może wystąpić do okręgowego inspektora pracy z wnioskiem o wydanie decyzji o czasowym zawieszeniu działalności zakładu pracy w przypadku, gdy liczba pracowników skierowanych do wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania, o której mowa w art. 3, przekracza 20% stanu zatrudnienia w zakładzie pracy, albo bez względu na tę liczbę – z uwagi na specyfikę zakładu pracy – powoduje to niemożność lub znaczące utrudnienia w jego funkcjonowaniu.

2. Okręgowy inspektor pracy wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 dni od daty wpływu wniosku. Niewydanie decyzji we wskazanym terminie jest równoznaczne z decyzją uwzględniającą wniosek.

3. Od decyzji okręgowego inspektora pracy, odmawiającej czasowego zawieszenia działalności zakładu pracy, pracodawcy przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora

Pracy. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, w terminie 3 dni od daty doręczenia decyzji. Główny Inspektor Pracy wydaje decyzję o utrzymaniu w mocy lub zmianie decyzji okręgowego inspektora pracy, w terminie 7 dni od daty wpływu odwołania.

4. Decyzja o czasowym zawieszeniu działalności zakładu pracy wydawana jest na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. W przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających dalsze zawieszenie działalności zakładu pracy po upływie terminu, określonego w decyzji, pracodawca może ponownie wystąpić z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, wskazując okoliczności uzasadniające przedłużenie okresu zawieszenia działalności zakładu pracy.

5. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, pracownicy zatrudnieni w tym zakładzie pracy, otrzymują wynagrodzenie wynikające z ich osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania – 60% wynagrodzenia. W każdym przypadku wynagrodzenie to nie może być jednak niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów. Koszty wynagrodzenia za czas zawieszenia działalności zakładu pracy ponoszą pracodawca oraz Skarb Państwa w równych częściach.

6. W przypadku decyzji Głównego Inspektora Pracy o utrzymaniu w mocy decyzji okręgowego inspektora pracy o odmowie czasowego zawieszenia działalności zakładu pracy pracodawca może zawiesić działalność zakładu pracy. W takim przypadku pracownicy tego zakładu pracy otrzymują za czas zawieszenia działalności wynagrodzenie w wysokości, o której mowa w ust. 5. Koszty wypłaty wynagrodzeń ponosi pracodawca.

7. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania przez Skarb Państwa środków na wynagrodzenia, o których mowa w ust. 5, uwzględniając potrzebę szybkiego i uproszczonego postępowania, termin oraz jednostki organizacyjne właściwe do ich wypłaty.”;

5) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły do których uczęszcza dziecko, z powodu COVID-19, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.

o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645 i 1590) przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy za okres nie dłuższy niż 21 dni.”;

6) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. W przypadku obowiązkowej hospitalizacji pracownika albo poddania go kwarantannie z powodu COVID-19 pracodawca jest zwolniony z obowiązku wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Wynagrodzenie to jest wypłacane z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.”;

7) uchyla się art. 6;

8) w art. 7 w ust. 1, w art. 8 w części wspólnej oraz w art. 10 w ust. 1 wyrazy „w związku z przeciwdziałaniem COVID-19” zastępuje się wyrazami „w celu przeciwdziałania COVID-19”;

9) w art. 11:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Wojewoda może wydawać polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej działające w województwie i państwowe osoby prawne inne niż Narodowy Bank Polski, organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w celu przeciwdziałania COVID-19. Polecenia natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia. O wydanych poleceniach wojewoda niezwłocznie informuje właściwego ministra.

2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek wojewody, po poinformowaniu ministra właściwego do spraw gospodarki może, w celu przeciwdziałania COVID-19, wydawać polecenia obowiązujące inne, niż wymienione w ust. 1, osoby prawne, w tym Narodowy Bank Polski, i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców. Polecenia są wydawane w drodze decyzji administracyjnej, podlegają one natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia.”;

b) uchyla się ust. 4,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, przedsiębiorcy przysługuje wynagrodzenie finansowane ze środków budżetu państwa z części budżetowej,

której dysponentem jest wojewoda. Wysokość wynagrodzenia określa wojewoda w drodze decyzji administracyjnej.

5b. W przypadkach, o którym mowa w ust. 3 i 5a, wynagrodzenie przedsiębiorcy musi być adekwatne do rodzaju zadania i nakładu pracy przedsiębiorcy, a także uwzględniać koszty, które przedsiębiorca poniesie w związku z wykonaniem zadania.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Polecenia, o których mowa w ust. 1 i 2, nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej, a także nie mogą dotyczyć czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych, czynności z zakresu ścigania wykroczeń oraz czynności wykonywanych w związku z realizacją ustawowych zadań Narodowego Banku Polskiego.”,

e) w ust. 7 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„W takim przypadku uzasadnienie do decyzji, o której mowa w ust. 2, sporządza się w terminie 7 dni od dnia wydania polecenia.”;

10) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Do projektowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych, w tym zmiany sposobu użytkowania, niezbędnych w celu przeciwdziałania COVID-19, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.²⁾), ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293) oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282), a w przypadku konieczności poszerzenia bazy do udzielania świadczeń zdrowotnych, także przepisów wydanych na podstawie art. 22 ust. 3, 4 i 4a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

2. Projektowanie, budowa, przebudowa, remont, utrzymanie i rozbiórka obiektów budowlanych, w tym zmiana sposobu użytkowania, niezbędne w celu przeciwdziałania COVID-19, wymagają niezwłocznego zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Jeżeli prowadzenie robót budowlanych, o których mowa w zdaniu poprzednim, powoduje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, organ administracji architektoniczno-budowlanej, w drodze decyzji podlegającej natychmiastowemu

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, 1524, 1696, 1712, 1815, 2166 i 2170 oraz z 2020 r. poz. 148.

wykonaniu, niezwłocznie ustala wymagania dotyczące niezbędnych zabezpieczeń ich prowadzenia.

3. Właścicielowi lub posiadaczowi nieruchomości, na której prowadzone są roboty budowlane, o których mowa w ust. 1, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za szkodę wyrządzoną w związku z ich prowadzeniem. Roszczenie o odszkodowanie powstaje z dniem utraty mocy przez niniejszy przepis.”;

11) w art. 13:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2214)”,
- b) w ust. 2 po wyrazach „Ubezpieczycieli Komunikacyjnych” dodaje się wyrazy „(Dz. U. z 2019 r. poz. 2214)”;

12) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zarządzający lotniskiem, zarządzający dworcem kolejowym, przewoźnik lotniczy, kolejowy, drogowy lub operator pocztowy, nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych mającymi na celu przeciwdziałanie COVID-19, w szczególności za brak możliwości świadczenia usług, w tym przewozu.”;

13) po art. 14 dodaje się art. 14a–14l w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19, w szczególności za brak możliwości wykonania umowy.

2. W przypadku, jeżeli przedsiębiorca poniesie szkodę w związku z działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19, w szczególności wskutek wydania polecenia, o którym mowa w art. 11 ust. 2, czasowego ograniczenia zakresu działania przedsiębiorcy lub objęcia obowiązkową kwarantanną pracowników przedsiębiorcy, przysługuje mu rekompensata wypłacana z części budżetowej, której dysponentem jest wojewoda.

3. Rekompensatę przyznaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę przedsiębiorcy, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek przedsiębiorcy.

4. Rekompensatę przyznaje się za okres, w którym działania, o których mowa w ust. 2, odnosiły się do przedsiębiorcy.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres, a także numer identyfikacji podatkowej przedsiębiorcy;
- 2) określenie wysokości szkody, ze wskazaniem działania, o którym mowa w ust. 2, z którego podjęciem wiąże się szkoda;
- 3) uzasadnienie.

6. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające wysokość szkody, w szczególności kopie umów, które nie mogły być wykonane w związku z podjęciem działań, o których mowa w ust. 2, oraz dokumenty potwierdzające wysokość kosztów, poniesionych przez przedsiębiorcę w związku z niewykonaną umową.

7. Wniosek składa się najpóźniej w terminie 60 dni od dnia ustania działań, o których mowa w ust. 2.

8. W decyzji, o której mowa w ust. 3, określa się wysokość rekompensaty. Rekompensata nie może być wyższa niż wysokość szkody poniesionej przez przedsiębiorcę.

9. Oszacowania szkody dokonuje komisja powołana przez wojewodę. Dokonując oszacowania komisja uwzględnia opinię rzeczoznawcy, biegłego uprawnionego do dokonywania wyceny aktywów obrotowych lub biegłego rewidenta, o ile opinię taką przedstawi przedsiębiorca.

10. Oszacowanie, o którym mowa w ust. 9, stanowi podstawę określenia przez wojewodę wysokości rekompensaty.

11. Rekompensatę wypłaca się w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 3, na rachunek bankowy wskazany przez przedsiębiorcę.

Art. 14b. 1. Przedsiębiorca, w szczególności przedsiębiorca prowadzący działalność związaną z organizacją targów, wystaw i kongresów, działalność rozrywkową i rekreacyjną lub organizujący wystawy tematyczne i imprezy plenerowe, który poniósł szkodę z powodu COVID-19 i znalazł się w trudnej sytuacji finansowej, może ubiegać się o pożyczkę na działalność bieżącą.

2. Pożyczek udzielają wybrane fundusze pożyczkowe. Do wyboru funduszu pożyczkowego stosuje się art. 51–54 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. 2019 r. poz. 1317).

3. Środki finansowe na udzielanie pożyczek są przekazywane funduszowi pożyczkowemu w formie dotacji. Do czasu uzyskania dotacji fundusz pożyczkowy

może wypłacać pożyczki ze środków własnych. Kwota udzielonych pożyczek podlega refundacji w ramach tej dotacji.

4. Pożyczka może być udzielona przedsiębiorcy jednokrotnie do wysokości szkody, ale nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość maksymalnej pożyczki, mając na względzie zapewnienie efektywnego wsparcia wszystkim przedsiębiorcom, którzy z powodu COVID-19 znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej oraz uwzględniając możliwości budżetu państwa.

6. Podstawą określenia kwoty pożyczki jest oszacowanie szkody poniesionej przez przedsiębiorcę przez fundusz pożyczkowy. Do oszacowania szkody stosuje się odpowiednio art. 43 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi.

Art. 14c. 1. Wniosek o udzielenie pożyczki przedsiębiorca składa w terminie 6 miesięcy od dnia wystąpienia szkody.

2. Do wniosku o udzielenie pożyczki dołącza się oświadczenie o faktycznym wykonywaniu działalności gospodarczej w czasie zagrożenia COVID-19 oraz dokumenty potwierdzające szkodę.

3. Wnioski o udzielenie pożyczki rozpatruje się w kolejności zgłoszeń.

4. W przypadku gdy wniosek o udzielenie pożyczki ma braki formalne, w terminie 3 dni od dnia jego złożenia, fundusz pożyczkowy informuje przedsiębiorcę o konieczności uzupełnienia wniosku.

Art. 14d. 1. Fundusz pożyczkowy jest obowiązany do zawarcia umowy pożyczki z przedsiębiorcą, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku o udzielenie pożyczki.

2. Wypłata pożyczki następuje niezwłocznie po zawarciu umowy pożyczki.

Art. 14e. 1. Przedsiębiorca jest obowiązany do wykorzystania i przedstawienia rozliczenia otrzymanej pożyczki przed upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy pożyczki. W uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony przez fundusz pożyczkowy o kolejne 3 miesiące.

2. Podstawę rozliczenia stanowią dokumenty potwierdzające kwoty i cele wydatków, w szczególności rachunki albo faktury wystawione na przedsiębiorcę.

3. W przypadku niewykorzystania pożyczki w całości albo w części niewykorzystana kwota pożyczki podlega zwrotowi. Od niezwróconej niewykorzystanej kwoty pożyczki fundusz pożyczkowy nalicza odsetki ustawowe za opóźnienie. Odsetki są liczone od dnia zawarcia umowy pożyczki.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, do rozliczenia pożyczki, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorca dołącza potwierdzenie dokonania wpłaty niewykorzystanej kwoty pożyczki na rachunek bankowy funduszu pożyczkowego. Przepis art. 14c ust. 4 stosuje się odpowiednio.

5. Pożyczka wykorzystana i rozliczona, podlega umorzeniu z dniem złożenia do funduszu pożyczkowego rozliczenia, o którym mowa w ust. 1, przy czym umorzeniu podlega 75% udzielonej pożyczki. Pozostałe 25% kwoty pożyczki nie podlega oprocentowaniu.

6. Decyzję w sprawie umorzenia pożyczki wydaje fundusz pożyczkowy po dokonaniu kontroli poniesionych przez przedsiębiorcę wydatków. Do decyzji stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256). Fundusz pożyczkowy wydający decyzję w sprawie umorzenia pożyczki jest organem pierwszej instancji.

7. Fundusz pożyczkowy odmawia umorzenia pożyczki w całości lub w części:

- 1) w przypadku niewykorzystania lub nierozliczenia pożyczki w całości lub w części w sposób oraz w terminach określonych w ust. 1 i 2;
- 2) w przypadku niewykorzystania pożyczki w całości lub w części i niedołączenia do jej rozliczenia potwierdzenia, o którym mowa w ust. 4;
- 3) w przypadkach, o których mowa w art. 14g ust. 2–4.

8. Do decyzji o odmowie umorzenia w całości lub w części i do odwołania od tej decyzji stosuje się art. 47 ust. 4a–6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi.

9. Decyzja o odmowie umorzenia w całości lub w części stanowi podstawę do zwrotu lub spłaty przez przedsiębiorcę pożyczki lub jej części. Zwrotu pożyczki lub jej części przedsiębiorca dokonuje w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu decyzji.

Art. 14f. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 14e ust. 5 i art. 14g ust. 3:

- 1) spłaty pożyczki dokonuje się zgodnie z harmonogramem ustalonym przez fundusz pożyczkowy i przedsiębiorcę;

- 2) okres spłaty pożyczki przez przedsiębiorcę nie może przekroczyć 3 lat od dnia zawarcia umowy pożyczki;
- 3) okres karencji spłaty pożyczki wynosi 9 miesięcy i jest liczony od dnia zawarcia umowy pożyczki.

2. W uzasadnionych przypadkach fundusz pożyczkowy może, na wniosek przedsiębiorcy, dokonać zmian harmonogramu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 14g. 1. W ramach kontroli, o której mowa w art. 14e ust. 6, przedsiębiorca jest obowiązany, na wniosek funduszu pożyczkowego, udostępnić dokumentację związaną z wykorzystaniem udzielonej pożyczki oraz umożliwić funduszowi dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia prawidłowości wykorzystania pożyczki.

2. W przypadku:

- 1) odmowy umożliwienia funduszowi pożyczkowemu przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1 – przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki,
- 2) nierozliczenia pożyczki w całości lub w części w terminie określonym w art. 14e ust. 1 – przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu nierozliczonej kwoty pożyczki – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia zawarcia umowy pożyczki.

3. W przypadku stwierdzenia w ramach kontroli przez fundusz pożyczkowy, że pożyczka lub jej część została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, przedsiębiorca jest obowiązany do spłaty wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem kwoty pożyczki powiększonej o odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dnia zawarcia umowy pożyczki.

4. W przypadku złożenia nieprawdziwego oświadczenia, o którym mowa w art. 14c ust. 2, przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia zawarcia umowy pożyczki.

Art. 14h. 1. Należności funduszu pożyczkowego z tytułu niespłaconych lub niezwróconych pożyczek lub ich części mogą zostać umorzone w całości lub w części, w przypadkach określonych w art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi.

2. Do decyzji w sprawie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1, oraz umorzenia tych należności stosuje się art. 49a ust. 2–4 oraz art. 49b ustawy z dnia

16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi.

Art. 14i. Spłaty pożyczki oraz jej zwrotu dokonuje się na rachunek bankowy funduszu pożyczkowego.

Art. 14j. 1. Do należności funduszu pożyczkowego z tytułu spłaty lub zwrotu pożyczki lub jej części, w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.).

2. Do dochodzenia należności funduszu pożyczkowego z tytułu spłaty lub zwrotu pożyczki lub jej części stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1438, z późn. zm.).

Art. 14k. W okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy spowodowanego COVID-19 stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669), z wyjątkiem jej art. 1 pkt 2a, art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a oraz art. 8 ust. 3 pkt 2.

Art. 14l. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek przedsiębiorcy, który z powodu COVID-19 znalazł się w trudnej sytuacji finansowej, może odroczyć termin płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozłożyć należność na raty. Stosuje się przepisy art. 29 ust. 1a–3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266).

2. W przypadku odroczenia płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne nie pobiera się opłaty prolongacyjnej, o której mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.”;

14) w art. 31 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W celu umożliwienia zastosowania szczególnych rozwiązań określonych w art. 14a i art. 14b, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu państwa, uwzględniając przeznaczenie środków publicznych na sfinansowanie zadań w zakresie wsparcia przedsiębiorców i bieżące wykonanie wydatków w poszczególnych częściach i działach budżetu państwa.”;

15) w art. 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisy art. 3–6, art. 8 i art. 10–14 tracą moc po upływie 90 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1320, z 2002 r. poz. 1571 oraz z 2020 r. poz. 374) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) mobilizacji gospodarki, obejmujące zadania wybranych działów gospodarki w zakresie zabezpieczenia potrzeb obronnych państwa oraz na rzecz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojusznicych w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, a także w sytuacjach stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego,”

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) planowania operacyjnego, obejmujące przedsięwzięcia planistyczne, dotyczące w szczególności funkcjonowania przedsiębiorcy w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, a także w sytuacjach stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego,”;

2) w art. 4a:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zadania organów administracji rządowej w zakresie prowadzenia działań o charakterze organizacyjno-planistycznym, związanych z przygotowaniem gospodarki do funkcjonowania w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, a także w sytuacjach stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego,”

b) pkt 2a otrzymuje brzmienie:

„2a) zadania, jakie mogą być nałożone na przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym w zakresie wytwarzania i dystrybucji

produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków ochronnych i wyrobów medycznych oraz udzielania świadczeń zdrowotnych na potrzeby ludności Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacjach stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego,”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 499, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 37azg:

a) w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– minister właściwy do spraw zdrowia może, w drodze rozporządzenia, nałożyć na podmioty, które mają obowiązek przekazywania informacji do systemu, o którym mowa w art. 72a, oraz na producentów i importerów wyrobów medycznych, obowiązki, o których mowa w art. 72a, art. 78 ust. 1 pkt 6a i art. 95 ust. 1b, w odniesieniu do wszystkich znajdujących się w obrocie produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Obowiązek ten nie obejmuje mikroprzedsiębiorców, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292).”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii minister właściwy do spraw zdrowia może, w drodze obwieszczenia, ograniczyć ilość produktu leczniczego, wyrobu medycznego lub środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego na jednego pacjenta. Obwieszczenie wydaje się na czas określony, nieprzekraczający 90 dni.”

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku nałożenia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, podmioty, które dotychczas nie były podłączone do systemu, o którym mowa w art. 72a, są obowiązane do podłączenia do tego systemu i rozpoczęcia przekazywania informacji od dnia następującego po dniu podłączenia.”

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 399, 959, 1495, 1542, 1556, 1590, 1818 i 1905 oraz z 2020 r. poz. 374.

„3a. Do dnia podłączenia do systemu, o którym mowa w art. 72a, podmioty, o których mowa w ust. 3, przekazują informacje Głównemu Inspektorowi Farmaceutycznemu pocztą elektroniczną. Główny Inspektor farmaceutyczny podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej adres poczty elektronicznej, na który należy przekazywać informacje, oraz wzór informacji.

3b. Wraz z przekazaniem pierwszej informacji podmiot raportuje jednocześnie indywidualny bilans otwarcia, zwany dalej „IBO”.”;

2) art. 85a otrzymuje brzmienie:

„Art. 85a. 1. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, hurtownie farmaceutyczne są obowiązane do zbywania produktów leczniczych oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego określonych w wykazie, o którym mowa w ust. 4, wyłącznie do innych hurtowni farmaceutycznych, aptek, punktów aptecznych oraz podmiotów leczniczych, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, hurtownie farmaceutyczne są obowiązane do zbywania wyrobów medycznych, określonych w wykazie, o którym mowa w ust. 4, wyłącznie do innych hurtowni farmaceutycznych, aptek, punktów aptecznych oraz podmiotów leczniczych, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także podmiotów wykonujących na tym terytorium działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

3. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, producenci lub importerzy

wyrobów medycznych lub środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego są obowiązani do zbywania wyrobów lub środków określonych w wykazie, o którym mowa w ust. 4, wyłącznie do hurtowni farmaceutycznych, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia ogłasza, w drodze obwieszczenia, wykaz produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, które mogą być przydatne w zwalczaniu choroby zakaźnej będącej przyczyną stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii i są zagrożone brakiem dostępności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 4, wydaje się na czas określony, nieprzekraczający 90 dni.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284, 322 i 374) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 46d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku braku produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych lub środków ochrony osobistej niezbędnych dla pacjentów lub ochrony życia i zdrowia personelu podmiotów leczniczych prowadzących szpitale, stacji sanitarno-epidemiologicznych, aptek ogólnodostępnych lub punktów aptecznych, minister właściwy do spraw zdrowia poleca wydanie w niezbędnych ilościach tych produktów, środków lub wyrobów z Agencji Rezerw Materiałowych do podmiotów leczniczych prowadzących szpitale, stacji sanitarno-epidemiologicznych, aptek ogólnodostępnych lub punktów aptecznych.”;

2) w art. 46f ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, wydaje się na czas określony, nieprzekraczający 90 dni. Podlega ono ogłoszeniu w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.⁴⁾) art. 30b otrzymuje brzmienie:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1078, 1287, 1680, 1681, 1818, 2197 i 2248 oraz z 2020 r. poz. 374.

„Art. 30b. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić funkcjonowanie jednostek systemu oświaty na obszarze kraju lub jego części, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze.”;

Art. 6. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 i 374) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 51a otrzymuje brzmienie:

„Art. 51a. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, rektor, w drodze zarządzenia, może czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić funkcjonowanie uczelni, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze.”;

2) art. 198a otrzymuje brzmienie:

„Art. 198a. W przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, rektor, w drodze zarządzenia, może czasowo zawiesić kształcenie doktorantów w podmiotach prowadzących szkoły doktorskie, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze.”;

3) uchyla się art. 433a.

Art. 7. Pierwszy konkurs, o którym mowa w art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. 2019 r. poz. 1317), dotyczący wyboru funduszy pożyczkowych, o których mowa w art. 14b

ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, minister właściwy do spraw gospodarki ogłosi w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Maksymalny wymiar dodatkowego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do osób, którym zasiłek ten przysługuje w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 51a, art. 198a i art. 433a ustawy zmienianej w art. 6, zachowują moc do dnia 25 marca 2020 r.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy jest doprecyzowanie i uzupełnienie przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zwanej dalej „ustawą COVID-19”. Ponadto projekt ma na celu wprowadzenie narzędzi, które pozwolą zminimalizować negatywne skutki epidemii dla polskiej gospodarki, a w szczególności dla mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców.

Zagrożenie COVID-19 ma istotny negatywny wpływ na funkcjonowanie gospodarki. W przypadku niektórych branż (m. in. transportowej, logistycznej, turystycznej, MICE – Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions Industry) można mówić wręcz o zapaści, skutkiem której będzie m. in. zmniejszenie PKB, skurczenie rynku, upadłości przedsiębiorców, wzrost bezrobocia i pozostawienie wielu osób bez środków do życia. Stan, w którym przychodzi funkcjonować przedsiębiorcom, można porównać do stanu klęski żywiołowej. Wielu przedsiębiorców nie ze swojej winy znalazło się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, część z nich utraciła albo wkrótce utraci płynność finansową. Sytuacja epidemiologiczna skutkuje tym, że przedsiębiorcy nie są w stanie realizować zawartych umów albo umowy takie nie mogą być realizowane należycie (np. z wskutek problemów z dostawami), nowe umowy nie są zawierane, a dotychczasowe wypowiedzane. Przedsiębiorcy nie byli w stanie przewidzieć ryzyka, a tym samym należycie się przed nim zabezpieczyć.

W trosce o przedsiębiorców oraz mając na względzie, że ustawa COVID-19 nie przewiduje żadnych rozwiązań, które miały ograniczyć skutki epidemii dla gospodarki, w projekcie przewidziano szereg rozwiązań, które tę lukę, przynajmniej w części, ograniczą, a tym samym dadzą przedsiębiorcom szansę na przetrwanie. Koszty związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 są wprawdzie olbrzymim obciążeniem dla budżetu państwa, niemniej brak stosowanych rozwiązań systemowych, brak wsparcia dla przedsiębiorców, koszty te wielokrotnie zwiększy. Zawarte w projekcie w zakresie wsparcia gospodarki wychodzą naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, które to oczekiwania zostały przedstawione przez partnerów społecznych (reprezentantów poszczególnych branż) podczas prac nad projektem (zarówno w postaci opinii wyrażanych na piśmie, jak i stanowisk oraz wniosków wyrażanych podczas prac komisji senackich).

Wymieniona ustawa wprowadziła szereg szczególnych rozwiązań, umożliwiających podejmowanie działań minimalizujących zagrożenie spowodowane COVID-19. Niemniej jednak istnieje konieczność doprecyzowania przyjętych regulacji między innymi w celu:

- 1) wzmocnienia systemu ochrony zdrowia wobec zagrożenia COVID-19;
- 2) umożliwienia pracodawcy czasowego zawieszenia działalności zakładu pracy;
- 3) wyłączenia Narodowego Banku Polskiego z wykonywania poleceń w zakresie realizacji jego ustawowych zadań;
- 4) rekompensat w związku z uzasadnionymi działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz zasady i tryb udzielania pożyczek niektórym.

W celu osiągnięcia powyższego proponowany projekt ustawy rozszerza zakres przedmiotowy ustawy COVID-19 (art. 1 pkt 1).

Ustawa COVID-19 wprowadziła regulację, która w celu przeciwdziałania COVID-19 umożliwia pracodawcy możliwość polecenie pracownikowi wykonywania, przez czas oznaczony, pracy określonej w umowie o pracę, poza miejscem jej stałego wykonywania (praca zdalna).

Projekt ma na celu doprecyzowanie tej regulacji poprzez między innymi określenie zasad wykonywania pracy zdalnej, a także możliwości jej kontrolowania (art. 1 pkt 3, art. 3).

Ponadto proponuje się wprowadzenie przepisu, który daje pracodawcy prawo do między innymi żądania od pracownika informacji o tym czy przebywał w ostatnim czasie w miejscu zagrożonym zakażeniem COVID-19, kontrolowania stanu zdrowia pracownika przed dopuszczeniem go do pracy, w szczególności przez pomiar temperatury ciała pracownika, a także wprowadzenia w miejscu pracy dodatkowych wymagań sanitarnych lub bezpieczeństwa i higieny pracy (art. 1 pkt 4, art. 3a).

Niezależnie od powyższego projekt wprowadza regulację, dzięki której pracodawca będzie mógł wystąpić do okręgowego inspektora pracy z wnioskiem o wydanie decyzji o czasowym zawieszeniu działalności zakładu pracy w przypadku, gdy liczba pracowników skierowanych do wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania, przekracza 20% stanu zatrudnienia w zakładzie pracy, albo bez względu na tę liczbę – z uwagi na specyfikę zakładu pracy – powoduje to niemożność lub znaczące utrudnienia w jego funkcjonowaniu. W przypadku wydania decyzji przez okręgowego inspektora pracy pracownicy zatrudnieni w tym zakładzie pracy otrzymają wynagrodzenie wynikające z ich osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki

składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania – 60% wynagrodzenia. Koszty wynagrodzenia za czas zawieszenia działalności zakładu pracy będą ponosić w równych częściach pracodawca oraz Skarb Państwa. Natomiast w przypadku gdy okręgowy inspektor pracy wyda decyzję o odmowie czasowego zawieszenia działalności zakładu pracy (i decyzja ta zostanie utrzymana w mocy przez Głównego Inspektora Pracy) pracodawca będzie mógł zawiesić działalność zakładu pracy. W takim przypadku koszty wypłaty wynagrodzeń będzie ponosił pracodawca (art. 1 pkt 4, art. 3b).

Projekt przewiduje wydłużenie okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego do 21 dni (art. 1 pkt 5).

W celu zmniejszenia obciążeń finansowych pracodawców w przypadku obowiązkowej hospitalizacji pracownika albo poddania go kwarantannie z powodu COVID-19 projekt przewiduje zwolnienie pracodawcy z obowiązku wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. W takim przypadku wynagrodzenie to będzie wypłacane z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 1 pkt 6).

W celu uwzględnienia szczególnego rodzaju konstytucyjnych zadań i związanych z tym pozycję ustrojową Narodowego Banku Polskiego projekt przewiduje wyłączenie Narodowego Banku Polskiego z katalogu podmiotów, którym wojewoda może wydawać polecenia w celu przeciwdziałania COVID-19. Jednocześnie polecenia wydawane przez Prezesa Rady Ministrów nie będą mogły dotyczyć czynności wykonywanych w związku z realizacją ustawowych zadań Narodowego Banku Polskiego (art. 1 pkt 9).

W myśl art. 12 ustawy COVID-19 do projektowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych, w tym zmiany sposobu użytkowania, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.), ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293) oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282), a w przypadku konieczności poszerzenia bazy do udzielania świadczeń zdrowotnych, także przepisów wydanych na podstawie art. 22 ust. 3, 4 i 4a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Regulacja w powyższym brzmieniu może prowadzić do instrumentalnych nadużyć i wykorzystywania jej w innym celu niż bezpośrednio w celu przeciwdziałania COVID-19. Projekt ustawy proponuje jej

doprecyzowanie tak aby projektowanie, budowa, przebudowa, remont, utrzymanie i rozbiórka obiektów budowlanych, w tym zmiana sposobu użytkowania, niezbędne w celu przeciwdziałania COVID-19, wymagały niezwłocznego zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej. W przypadku gdy prowadzenie tych działań powoduje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, organ administracji architektoniczno-budowlanej, w drodze decyzji podlegającej natychmiastowemu wykonaniu, będzie niezwłocznie ustalał wymagania dotyczące niezbędnych zabezpieczeń ich prowadzenia. Ponadto projekt przewiduje, że właścicielowi lub posiadaczowi nieruchomości, na której prowadzone są roboty budowlane będzie przysługiwało od Skarbu Państwa odszkodowanie za szkodę wyrządzoną w związku z ich prowadzeniem (art. 1 pkt 10).

Operatorzy pocztowi świadczą usługi na rzecz obywateli w skali całego kraju oraz za granicą. Czynności wykonywane przez operatorów pocztowych, w tym przyjmowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych polegają na ciągłym kontakcie międzyludzkim, co zwiększa ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii może mieć miejsce sytuacja, w której przedsiębiorcy świadczący usługi pocztowe będą zobligowani do czasowego zamykania placówek pocztowych, ograniczania kursów z przesyłkami pocztowymi oraz ograniczania czy wręcz czasowego wyłączenia poszczególnych rejonów doręczeń.

W związku z tym projekt ustawy modyfikuje dotychczasową regulację, tak aby operator pocztowy nie ponosił odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych mającymi na celu przeciwdziałanie COVID-19, w szczególności za brak możliwości świadczenia usług (art. 1 pkt 12).

Jednocześnie proponuje się wprowadzenie regulacji, dzięki której przedsiębiorca nie będzie ponosił odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19, w szczególności za brak możliwości wykonania umowy (art. 1 pkt 13, art. 14a. ust. 1).

Projekt przewiduje usunięcie regulacji, która przewiduje, że prace związane z prowadzeniem przygotowań do realizacji zadań w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, mające charakter planistyczny, są finansowane ze środków własnych przedsiębiorcy (art. 1 pkt 9 lit. b).

Jednocześnie w przypadku gdy przedsiębiorca będzie wykonywał zadania w celu przeciwdziałania COVID-19 na podstawie decyzji Prezesa Rady Ministrów, będzie

przysługiwało wynagrodzenie finansowane ze środków budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest wojewoda.

Jednocześnie doprecyzowano, że wynagrodzenie przedsiębiorcy musi być adekwatne do rodzaju zadania (wykonywanego zarówno na podstawie zawartej umowy jak i decyzji) i nakładu pracy przedsiębiorcy, a także uwzględniać koszty, które przedsiębiorca poniesie w związku z wykonaniem zadania (art. 1 pkt 9 lit. c i d).

W ustawie COVID-19 brakuje przepisów, które przewidywałyby zrekompensowanie przedsiębiorcom szkód, które ponieśli oni na skutek działań władz publicznych podjętych w celu przeciwdziałania COVID-19, w szczególności w związku z wydaniem polecenia, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy COVID-19, czasowego ograniczenia zakresu działania przedsiębiorcy lub objęcia obowiązkową kwarantanną pracowników przedsiębiorcy. Dochodzenie odszkodowania z tego tytułu na ogólnych zasadach jest procesem czasochłonnym i kosztownym. Poniesiona przez przedsiębiorcę szkoda może być na tyle dotkliwa, że zagrażać to będzie jego funkcjonowaniu. Oczekiwanie w takim przypadku na prawomocne rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie odszkodowania mogłoby się zakończyć upadkiem przedsiębiorcy.

Mając to na względzie w projekcie (art. 1 pkt 13, art. 14a ust. 2) przewidziano, że przedsiębiorcy, który poniósł szkodę na skutek działań władz publicznych podjętych w celu przeciwdziałania COVID-19, przysługiwała będzie rekompensata z tego tytułu.

Rekompensatę przyznawać ma wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę przedsiębiorcy, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek przedsiębiorcy. Rekompensata przyznawana będzie za okres, w którym działania władz publicznych odnosiły się do przedsiębiorcy. Wniosek będzie musiał być złożony najpóźniej w terminie 60 dni od dnia ustania działań władz publicznych, które odnosiły się do przedsiębiorcy. Do wniosku o udzielenie rekompensaty przedsiębiorca będzie obowiązany dołączyć dokumenty potwierdzające wysokość szkody, w szczególności kopie umów, które nie mogły być wykonane oraz dokumenty potwierdzające wysokość kosztów, poniesionych przez przedsiębiorcę w związku z niewykonaną umową. W decyzji przyznającej rekompensatę określać się będzie jej wysokość, przy czym rekompensata nie będzie mogła być wyższa niż wysokość szkody poniesionej przez przedsiębiorcę.

Oszacowania szkody na potrzeby ustalenia wysokości rekompensaty będzie dokonywała komisja powołana przez wojewodę. Dokonując oszacowania komisja będzie obowiązana

uwzględnić opinie przedstawione przez przedsiębiorcę: rzeczoznawcy, biegłego uprawnionego do dokonywania wyceny aktywów obrotowych lub biegłego rewidenta. Przedsiębiorca nie będzie miał obowiązku przedstawienia takich opinii.

Wypłata rekompensaty nastąpi w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji przyznającej rekompensatę, na rachunek bankowy wskazany przez przedsiębiorcę.

Niezależnie od szkód związanych z działaniem organów władzy publicznej podjętym w celu przeciwdziałania COVID-19, przedsiębiorcy ponoszą szkody z samego faktu epidemii COVID-19. W celu zapewnienia płynności finansowej przedsiębiorców poszkodowanych w wyniku epidemii, konieczne jest zapewnienie im szybkiego dostępu do środków finansowych, dzięki którym będą w stanie regulować na bieżąco swoje zobowiązania (np. wypłacać wynagrodzenia, opłacać raty leasingowe, regulować należności z tytułu usług i dostaw). Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, proponuje się stworzenie mechanizmu preferencyjnych pożyczek dla przedsiębiorców, którzy ucierpieli z powodu epidemii (art. 1 pkt 13, art. 14c–14j).

O pożyczkę będą mogli ubiegać się przedsiębiorcy, którzy zostali poszkodowani w wyniku wystąpienia epidemii oraz faktycznie wykonywali działalność gospodarczą w czasie zagrożenia COVID-19.

Środki finansowe uzyskane w ramach pożyczki będą przeznaczone na działalność bieżącą.

Pożyczki będą udzielane przez fundusze pożyczkowe. Do wyboru funduszu pożyczkowego będzie się stosowało art. 51–54 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. 2019 r. poz. 1317). Pierwszy konkurs w tej sprawie minister właściwy do spraw gospodarki ogłosi w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Środki finansowe na udzielanie pożyczek będą pochodziły z dotacji budżetu państwa. Do czasu uzyskania dotacji fundusz pożyczkowy będzie mógł wypłacać pożyczki ze środków własnych. Kwota udzielonych pożyczek będzie podlegała refundacji w ramach tej dotacji.

Pożyczka będzie mogła być udzielona przedsiębiorcy jednokrotnie do wysokości szkody, ale nie może być wyższa niż określona w rozporządzeniu Rady Ministrów. Uznano, że to Rada Ministrów, mająca bieżące informacje i dane na temat gospodarczych skutków epidemii, ilości przedsiębiorców potrzebujących wsparcia, wysokości potencjalnych szkód

po stronie przedsiębiorców oraz posiadająca wiedzę na temat stanu budżetu państwa, powinna określić maksymalną wysokość pożyczki.

Rozporządzenie w tej sprawie Rada Ministrów powinna wydać niezwłocznie po wejściu w życie projektowanej noweli. W rozporządzeniu należy określić maksymalną wysokość pożyczki z funduszu pożyczkowego. Określając tę wysokość należy kierować się koniecznością zapewnienia efektywnego (realnego) wsparcia przedsiębiorcom, którzy z powodu COVID-19, takiego wsparcia potrzebują, a także uwzględnić stan i możliwości budżetu państwa. W trakcie prac nad projektem wskazywano, że pożyczka w wysokości 200 tys. zł w wielu przypadkach byłaby niewystarczająca.

Podstawą określenia kwoty pożyczki będzie oszacowanie szkody poniesionej przez przedsiębiorcę przez fundusz pożyczkowy. Do oszacowania szkody będzie się stosować odpowiednio art. 43 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi.

Wniosek o udzielenie pożyczki przedsiębiorca będzie składał w terminie 6 miesięcy od dnia wystąpienia szkody. Do wniosku będą musiały być dołączone oświadczenie o faktycznym wykonywaniu działalności gospodarczej w czasie zagrożenia COVID-19 oraz dokumenty potwierdzające szkodę. Wnioski o udzielenie pożyczki będą rozpatrywane w kolejności zgłoszeń.

Fundusz pożyczkowy będzie obowiązany do zawarcia umowy pożyczki z przedsiębiorcą, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku o udzielenie pożyczki. Wypłata pożyczki nastąpi niezwłocznie po zawarciu umowy pożyczki.

Przedsiębiorca będzie obowiązany do wykorzystania i przedstawienia rozliczenia otrzymanej pożyczki przed upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy pożyczki. W uzasadnionych przypadkach okres ten będzie mógł być przedłużony przez fundusz pożyczkowy o kolejne 3 miesiące. Podstawę rozliczenia będą stanowiły dokumenty potwierdzające kwoty i cele wydatków, w szczególności rachunki albo faktury wystawione na przedsiębiorcę.

Jeżeli przedsiębiorca nie wykorzysta pożyczki w całości albo w części, niewykorzystana kwota pożyczki będzie podlegała zwrotowi. Od niezwróconej niewykorzystanej kwoty pożyczki fundusz pożyczkowy będzie naliczał odsetki ustawowe za opóźnienie. Odsetki będą liczone od dnia zawarcia umowy pożyczki. Analogiczna regulacja będzie dotyczyła sytuacji,

w której przedsiębiorca wykorzysta pożyczkę w całości albo części niezgodnie z przeznaczeniem (co zostanie stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonej przez fundusz pożyczkowy).

W projekcie przewidziano, że pożyczka wykorzystana i rozliczona, będzie podlegała umorzeniu z dniem złożenia do funduszu pożyczkowego rozliczenia, przy czym umorzeniu będzie podlegało 75% udzielonej pożyczki. Pozostałe 25% kwoty pożyczki przedsiębiorca będzie obowiązany spłacić, z tym że kwota ta nie będzie oprocentowana. W projekcie przewidziano 9-miesięczny okres karencji spłaty pożyczki. Okres spłaty pożyczki nie będzie mógł przekroczyć 3 lat od dnia zawarcia umowy pożyczki.

Decyzję w sprawie umorzenia pożyczki fundusz pożyczkowy wydawał będzie po dokonaniu kontroli poniesionych przez przedsiębiorcę wydatków. Do decyzji stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256). W ramach kontroli przedsiębiorca będzie obowiązany, na wniosek funduszu pożyczkowego, udostępnić dokumentację związaną z wykorzystaniem udzielonej pożyczki oraz umożliwić funduszowi dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia prawidłowości wykorzystania pożyczki.

W przypadkach określonych w ustawie fundusz pożyczkowy będzie odmawiał umorzenia pożyczki w całości lub w części. Decyzja o odmowie umorzenia w całości lub w części będzie stanowiła podstawę do zwrotu lub spłaty przez przedsiębiorcę pożyczki lub jej części. Przedsiębiorca będzie obowiązany dokonać zwrotu w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu decyzji.

W przypadku dołączenia do wniosku nieprawdziwego oświadczenia o faktycznym wykonywaniu działalności gospodarczej w czasie zagrożenia COVID-19 przedsiębiorca będzie obowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia zawarcia umowy pożyczki.

W przypadku rekompensaty oraz pożyczki pojęcie „szkoda” należy rozumieć szeroko. Oznacza ono zarówno rzeczywistą stratę majątkową, będącą następstwem COVID-19, jak z tego tytułu korzyści.

W celu umożliwienia zastosowania szczególnych rozwiązań dotyczących rekompensat i pożyczek Rada Ministrów będzie mogła, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu

państwa, uwzględniając przeznaczenie środków publicznych na sfinansowanie zadań w zakresie wsparcia przedsiębiorców i bieżące wykonanie wydatków w poszczególnych częściach i działach budżetu państwa.

Niezależnie od powyższych instrumentów, projekt przewiduje, że w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy spowodowanego COVID-19 przedsiębiorca będzie mógł skorzystać, w celu ochrony miejsc pracy swoich pracowników, z narzędzi przewidzianych ustawą z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669). W tym przypadku nie będzie się stosowało art. 1 pkt 2a, art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a oraz art. 8 ust. 3 pkt 2 tej ustawy (art. 1 pkt 13, art.14k). Przepisów tych nie da się zastosować w sytuacji, gdy przestój albo obniżony wymiar pracy spowodowany jest COVID-19.

Ponadto, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek przedsiębiorcy, który z powodu COVID-19 znalazł się w trudnej sytuacji finansowej, będzie mógł odroczyć termin płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozłożyć należność na raty (art. 1 pkt 13, art. 14l). Regulacja ta, inaczej niż to przewiduje art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266), uniezależnia rozstrzygnięcie w sprawie odroczenia składek i rozłożenia ich na raty od stanu finansów ubezpieczeń społecznych. Co więcej, w przypadku odroczenia płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne nie będzie pobierana opłata prolongacyjnej, o której mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.).

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2002 r. poz. 1571) polegają na doprecyzowaniu katalogu zadań na rzecz obronności państwa po przez zaliczenie to nich przedsięwzięć w zakresie sytuacji stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 499, z późn. zm.) mają na celu zwolnienie mikroprzedsiębiorców, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292) z obowiązku przekazywania informacji do Zintegrowanego Systemu Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi.

Ponadto w projekt przewiduje, że w przypadku nałożenia obowiązku przekazywania informacji do Zintegrowanego Systemu Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi przez podmioty, które dotychczas nie były podłączone do systemu, podmioty te będą obowiązane do podłączenia się do tego systemu i rozpoczęcia przekazywania informacji od dnia następującego po dniu podłączenia. Jednocześnie do dnia podłączenia do Zintegrowanego Systemu Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi podmioty, które dotychczas nie były podłączone do tego systemu będą przekazywały informacje Głównemu Inspektorowi Farmaceutycznemu pocztą elektroniczną.

Jednocześnie doprecyzowano, że hurtownie farmaceutyczne będą obowiązane do zbywania produktów leczniczych oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego określonych w wykazie wyłącznie do innych hurtowni farmaceutycznych, aptek, punktów aptecznych oraz podmiotów leczniczych, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Ponadto w przypadku wystąpienia analogicznych przesłanek hurtownie farmaceutyczne będą obowiązane do zbywania wyrobów medycznych, określonych w wykazie, wyłącznie do innych hurtowni farmaceutycznych, aptek, punktów aptecznych oraz podmiotów leczniczych, działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także podmiotów wykonujących na tym terytorium działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

W wyniku zmian proponowanych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284 i 322), minister właściwy do spraw zdrowia będzie mógł polecić wydanie z Agencji Rezerw Materiałowych produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych lub środków ochrony osobistej niezbędnych nie tylko dla pacjentów, ale również dla ochrony życia i zdrowia personelu podmiotów leczniczych prowadzących szpitale, stacji sanitarno-epidemiologicznych, aptek ogólnodostępnych lub punktów aptecznych.

Propozycja zmiany ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) polega na uszczegółowieniu przesłanek, które powodują, że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić funkcjonowanie jednostek systemu oświaty na obszarze kraju lub jego części.

Jednocześnie projekt usuwa zbyt daleko idącą regulację, która umożliwia ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, wyłączenie stosowania niektórych przepisów w szczególności w zakresie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego, oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów, organizacji roku szkolnego i organizacji pracy tych jednostek, a także wprowadzić w tym zakresie odrębne unormowania, tak aby zapewnić prawidłową realizację celów i zadań tych jednostek. Minister zgodnie z Konstytucją powinien wykonywać ustawy, a nie zawieszać ich stosowanie w dowolnie wybranym przez siebie zakresie i przedziale czasowym.

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 i 374), uwzględniając autonomię szkół wyższych, polegają na uszczegółowieniu przesłanek, które powodują, że rektor, w drodze zarządzenia, może czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić:

- 1) funkcjonowanie uczelni zarządzenia,
- 2) kształcenie doktorantów w podmiotach prowadzących szkoły doktorskie.

W art. 8 przesądzono, że wymiar dodatkowego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy COVID-19, w brzmieniu nadanym projektem (21 dni, a nie 14 dni), znajdzie zastosowanie również w odniesieniu do osób, którym zasiłek będzie przysługiwał w dniu wejścia w życie noweli.

W art. 9 przesądzono, że obowiązujące w dniu wejścia w życie noweli rozporządzenia ograniczające funkcjonowanie uczelni publicznych zachowają moc do dnia w nich przewidzianego (tj. do dnia 25 marca 2025 r.). Po tym dniu decyzje w sprawie funkcjonowania uczelni podejmowali będą rektorzy.

W przepisie dostosowującym (art. 7) określono termin ogłoszenia pierwszego konkursu w sprawie wyboru funduszy pożyczkowych.

Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Ze względu na wagę regulowanych spraw oraz ich społeczną doniosłość uznano, że rezygnacja z okresu *vacatio legis* nie naruszy zasady demokratycznego państwa prawnego. Nie budzi wątpliwości, że sprawne działanie państwa w czasie epidemii COVID-19 oraz minimalizowanie negatywnych skutków z nią związanych (w szczególności w sferze gospodarki), stanowią przesłankę ważnego interesu państwa, o której mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji, a także oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe są przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Przedstawiciel wnioskodawcy:

senator Marek Borowski

Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:

Danuta Drypa, legislator, tel. 22 694 9192

Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9364

Data sporządzenia: 12 marca 2020 r.

Źródło: inicjatywa komisji senackich

Nr druku: 88

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS CoV-2 dostrzega się, że zagrożenie COVID-19 ma istotny negatywny wpływ na funkcjonowanie gospodarki. W przypadku niektórych branż może to spowodować skurczenie rynku, upadłości przedsiębiorców, wzrost bezrobocia i pozostawienie wielu osób bez środków do życia. Stan, w którym przychodzi funkcjonować przedsiębiorcom, można porównać do stanu klęski żywiołowej. Wielu przedsiębiorców nie ze swojej winy znalazło się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, część z nich utraciła albo wkrótce utraci płynność finansową. Sytuacja epidemiologiczna skutkuje tym, że przedsiębiorcy nie są w stanie realizować zawartych umów albo umowy takie nie mogą być realizowane należycie (np. z wskutek problemów z dostawami), nowe umowy nie są zawierane, a dotychczasowe wypowiedzane. Przedsiębiorcy nie byli w stanie przewidzieć ryzyka, a tym samym należycie się przed nim zabezpieczyć.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

W celu sprawnego zwalczania zagrożenia epidemią rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*, w którym doprecyzowuje się funkcjonowanie przyjętych instrumentów oraz wprowadza nowe, aby sprawnie zapobiegać, przeciwdziałać, zwalczać i niwelować skutki wynikające z wystąpienia COVID-19.

W projektowanej ustawie wprowadza się nowe rozwiązania polegające m.in. na:

- wprowadzeniu możliwości zawieszenia działalności zakładu pracy oraz zasady wynagradzania pracowników w tym okresie,
- określeniu zasad i trybu wypłaty rekompensat za szkodę poniesioną przez przedsiębiorcę w związku z działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19,
- określeniu zasad i trybu udzielania pożyczek niektórym przedsiębiorcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej,
- określeniu zasad wypłaty odszkodowania za szkodę wyrządzoną właścicielowi lub posiadaczowi nieruchomości w związku z prowadzonymi pracami budowlanymi,
- zwolnieniu przedsiębiorcy z odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w związku z działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19,
- określeniu zasad odraczania terminu płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozkładania należność na raty,
- umożliwieniu stosowania przepisów ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy spowodowanego COVID-19.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
pracodawcy			mogą wystąpić do państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie decyzji o czasowym zawieszeniu działalności zakładu pracy
państwowy wojewódzki inspektor sanitarny			wydawanie decyzji o czasowym zawieszeniu działalności zakładu pracy

Główny Inspektor Sanitarny			rozpatrywanie odwołania pracodawcy od decyzji odmawiającej czasowe zawieszenie zakładu pracy wydanej przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego
pracowników			zasady wynagradzania w okresie zawieszeniu działalności przez zakład pracy
Rada Ministrów			<ul style="list-style-type: none"> • w drodze rozporządzenia; określi tryb przekazywania przez Skarb Państwa środków na wynagrodzenia w zakładach, które zawiesiły działalność na podstawie decyzji wydanej przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego albo Głównego Inspektora Sanitarnego • w drodze rozporządzenia; prawo dokonywania przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu państwa, w celu zastosowania szczególnych rozwiązań
ubezpieczeni zwolnieni od wykonywania pracy			
z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, gdy został zamknięty żłobek, klub dziecięcy, przedszkole albo szkoła do której uczęszcza dziecko			przysługiwać będzie dodatkowy zasiłek opiekuńczy za okres nie dłuższy niż 21 dni, jednocześnie za ten okres nie będzie przysługiwać wynagrodzenie
wojewodowie			<ul style="list-style-type: none"> • uprawnienie do wydania polecenia w drodze decyzji administracyjnej organom administracji rządowej działającym w województwie i państwowym osobom prawnym w celu przeciwdziałania COVID-19 • informowanie właściwego ministra o wydanych w/w decyzjach • wnioskowanie do Prezesa Rady Ministrów o wydanie polecenia podlegającego natychmiastowemu wykonaniu osobom prawnym, w tym Narodowemu Bankowi Polski, jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej oraz przedsiębiorcom • określenie w drodze decyzji administracyjnej wysokości wynagrodzenia przysługującego przedsiębiorcy • przyznawanie rekompensaty przedsiębiorcy za szkodę poniesioną w związku z działaniami władz publicznych podjętymi, aby przeciwdziałać COVID-19
Prezes Rady Ministrów			<ul style="list-style-type: none"> • w celu przeciwdziałania COVID-19 prawo do wydania polecenia podlegającego natychmiastowemu wykonaniu, w drodze decyzji administracyjnej osobom prawnym, w tym Narodowemu Bankowi Polski, jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej oraz przedsiębiorcom na wniosek wojewody, po poinformowaniu ministra właściwego do spraw gospodarki, w celu przeciwdziałania COVID-19 uprawnienie do wydania polecenia
minister właściwy do spraw gospodarki			<ul style="list-style-type: none"> • uzyskiwanie informacji o wydaniu polecenia podlegającego natychmiastowemu wykonaniu, w drodze decyzji administracyjnej, osobom prawnym, w tym Narodowemu Bankowi Polski, jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej oraz przedsiębiorcom przez Prezesa Rady Ministrów w celu przeciwdziałania COVID-19 • obowiązek ogłoszenia konkursu dotyczącego wyboru funduszy pożyczkowych

<ul style="list-style-type: none"> • Narodowy Bank Polski • osoby prawne • jednostki nieposiadające osobowości prawnej • przedsiębiorcy 			<p>obowiązek realizacji polecenia wydanego przez Prezesa Rady Ministrów w celu przeciwdziałania COVID-19</p>
<p>przedsiębiorcy</p> <p>w szczególności:</p> <p>prowadzący działalność związaną z organizacją targów, wystaw i kongresów, rozrywkową i rekreacyjną, organizujących wystawy tematyczne i imprezy plenerowe</p> <p>producenci i importerzy wyrobów medycznych</p>			<ul style="list-style-type: none"> • przysługiwać będzie wynagrodzenie finansowe • przysługiwać będzie rekompensata za szkodę poniesioną w związku z uzasadnionymi działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19 <p>możliwość ubiegania się o udzielenie pożyczki na działalność bieżącą; przy czym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przed upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy pożyczki obowiązek przedstawić rozliczenie jej wykorzystania; w uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony o kolejne 3 miesiące • niewykorzystana kwota pożyczki podlega zwrotowi, • od niezwróconej niewykorzystanej kwoty pożyczki nalicza się odsetki ustawowe za opóźnienie, • pożyczka wykorzystana i rozliczona: 50% kwoty pożyczki podlega umorzeniu, pozostałe 50% kwoty pożyczki nie podlega oprocentowaniu • spłata pożyczki nie może przekroczyć 3 lata od dnia zawarcia umowy pożyczki • okres karencji spłaty pożyczki wynosi 9 miesięcy • w uzasadnionych przypadkach możliwa zmiana harmonogramu spłaty pożyczki • obowiązek udostępnienia dokumentacji związanej z wykorzystaniem pożyczki, w celu kontroli sposobu jej wykorzystania, • w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości obowiązek spłaty pożyczki powiększonej o odsetki ustawowe <ul style="list-style-type: none"> • może zostać odroczony termin płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozłożona należność na raty przedsiębiorcy, który z powodu COVID 19 znalazł się w trudnej sytuacji finansowej <ul style="list-style-type: none"> • obowiązek przekazywania informacji w odniesieniu do wszystkich znajdujących się w obrocie produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia oraz wyrobów medycznych • podmioty, które nie były podłączone do systemu obowiązek podłączenia się i przekazywania informacji; • podmiot do dnia podłączenia przekazuje informacje Głównemu Inspektorowi Farmaceutycznemu pocztą elektroniczną; raportuje też indywidualny bilans otwarcia • obowiązek zbywania wyrobów medycznych lub środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego wyłącznie do hurtowni farmaceutycznych
<p>właściciele lub posiadacze nieruchomości</p>			<p>przysługiwać będzie roszczenie od Skarbu Państwa o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną w związku z prowadzeniem robót budowlanych niezbędnych w celu przeciwdziałania COVID-19</p>
<p>zarządzający: lotniskiem, dworcem kolejowym,</p> <p>przewoźnicy: lotniczy, kolejowy, drogowy</p> <p>operator pocztowy</p>			<p>nie będą ponosić odpowiedzialności za szkodę jeżeli zostanie wyrządzoną na skutek braku świadczenia usług w wyniku podjęcia przez władze publiczne działań w celu przeciwdziałania COVID-19</p>

fundusze pożyczkowe			<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie pożyczek na działalność bieżącą przedsiębiorcom • decyzje w sprawie umorzenia lub odmowy umorzenia pożyczki • kontrola sposobu wykorzystania pożyczki
ZUS			uprawnienie odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozłożenia należności na raty przedsiębiorcy, który z powodu COVID-19 znalazł się w trudnej sytuacji finansowej
minister właściwy ds. zdrowia			<ul style="list-style-type: none"> • w drodze rozporządzenia; nałożyć obowiązek przekazywania informacji w odniesieniu do wszystkich znajdujących się w obrocie produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia oraz wyrobów medycznych • w drodze obwieszczenia na czas nieprzekraczający 90 dni; ograniczyć ilość produktu leczniczego, wyrobu medycznego lub środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego na jednego pacjenta, • ogłasza w drodze obwieszczenia; wykaz produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych przydatnych w zwalczaniu choroby zakaźnej lub stanu epidemii i są zagrożone brakiem dostępności • prawo wydawania polecenia z Agencji Rezerw Materiałowych, w przypadku braku odpowiednich produktów, środków lub wyrobów do podmiotów leczniczych prowadzących szpitale, stacji sanitarno-epidemiologicznych, aptek ogólnodostępnych lub punktów aptecznych
Agencja Rezerw Materiałowych			na polecenie ministra właściwego do spraw zdrowia obowiązek wydania odpowiednich produktów, środków lub wyrobów do podmiotów leczniczych prowadzących szpitale, stacji sanitarno-epidemiologicznych, aptek ogólnodostępnych lub punktów aptecznych
Główny Inspektor Farmaceutyczny			obowiązek podania w Biuletynie Informacji Publicznej adresu poczty elektronicznej na który podmioty będą miały obowiązek przekazywać informację
hurtownie farmaceutyczne			obowiązek zbywania, określonych w wykazie <ul style="list-style-type: none"> • produktów leczniczych oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego • wyrobów medycznych wyłącznie do innych hurtowni farmaceutycznych, aptek, punktów aptecznych oraz zakładów leczniczych podmiotów leczniczych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
minister do spraw oświaty			w drodze rozporządzenia; prawo czasowo ograniczyć lub czasowo zwiesić funkcjonowanie jednostek systemu oświaty
rektorzy uczelni wyższej			w drodze zarządzenia; prawo czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić funkcjonowanie uczelni, kształcenie doktorantów w podmiotach prowadzących szkoły doktorskie

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw zostały skonsultowane z przedstawicielami instytucji, którzy w dniu 11 marca 2020 r. uczestniczyli w 7. posiedzeniu Komisji Zdrowia i 29. posiedzeniu Komisji Ustawodawczej. W posiedzeniu połączonych Komisji Zdrowia i Komisji Ustawodawczej uczestniczyli m. in. przedstawiciele następujących instytucji: KPRM, Ministerstwa Zdrowia, GIS, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Lewiatan, PZPPF, BCC, INFARMA, POLFARMED, PharmaNET, RPO, RCB, NIK, NBP, MSWiA, Ministerstwa Rozwoju, NFZ, posłowie.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wydatki ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Saldo ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Źródła finansowania:	Budżet państwa												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Zgodnie z metodologią sporządzania Oceny Skutków Regulacji oddziaływanie projektowanej ustawy powinno zostać przedstawione poprzez porównanie wpływu zaproponowanych w niej rozwiązań w relacji do wpływu jakie wywoływałyby procesy w tzw. scenariuszu bazowym. W tym przypadku scenariusz bazowy oznacza przebieg procesów, skutków epidemii, gdyby nie obowiązywała projektowana ustawy. Takie podejście pozwala stwierdzić, że przedmiotowa regulacja przyczyni się do sprawniejszego zarządzania sytuacją kryzysową dzięki czemu zminimalizowane zostaną straty jakie wywoła epidemia, w przypadku braku projektowanej ustawy skala tych strat byłaby większa.</p> <p>Interwencja władz publicznych poprzez zastosowanie przewidzianych w projektowanej ustawie rozwiązań spowoduje wzrost wydatków sektora finansów publicznych, w szczególności budżetu państwa. Z uwagi na charakter zjawiska tj. niemożliwe sporządzenie wiarygodnej prognozy ukazującej prawdopodobną skalę epidemii skutki ekonomiczne i finansowe przedmiotowej regulacji mogą zostać określone tylko w sposób jakościowy.</p> <p>Przedmiotowa ustawa będzie oddziaływała na dochody i wydatki sektora finansów publicznych budżetu państwa. Z analizy projektu ustawy wynika, że wzrost wydatków (spadek dochodów), sektora finansów publicznych będzie wynikał z podjęcia następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokrywania kosztów wynagrodzenia pracowników za czas zawieszenia działalności zakładu. Pracodawca i Skarb Państwa koszty te ponosić będzie w równych częściach, jeżeli państwowy wojewódzki inspektor sanitarny albo Główny Inspektor Sanitarny wyda decyzję o zawieszeniu działalności zakładu pracy, • wypłaty zasiłków opiekuńczych ubezpieczonym zwolnionych z obowiązku wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy został zamknięty żłobek, klub dziecięcy, przedszkole albo szkoła do której uczęszcza dziecko, • wypłaty wynagrodzenia przedsiębiorcom za wykonane zadania, które zostaną nałożone przez Prezesa Rady Ministrów w celu przeciwdziałania COVID-19, • wypłaty odszkodowań właścicielom lub posiadaczom nieruchomości za szkody wyrządzoną w związku z prowadzeniem robót budowlanych niezbędnych w celu przeciwdziałania COVID-19, • wypłaty rekompensat przedsiębiorcom za szkodę poniesioną w związku z uzasadnionymi działaniami władz publicznych w celu przeciwdziałania COVID-19 • udzielania i umarzania pożyczek przedsiębiorcom, • odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz rozłożyć należności na raty przedsiębiorcy, który z powodu COVID 19 znalazł się w trudnej sytuacji finansowej. 												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>
w ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
w ujęciu niepieniężnym	dotatkowe informacje	Zaproponowane w przedmiotowej ustawie rozwiązania przyczynią się do zmniejszenia strat jakie na skutek epidemii poniosą przedsiębiorstwa, w szczególności mikroprzedsiębiorcy i mali przedsiębiorcy.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Wprowadzenie szczególnych rozwiązań w celu minimalizowania skutków epidemii spowoduje zwiększenie obowiązków informacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy.

Projektowana regulacja przyczyniać się będzie do stabilizacji zatrudnienia.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

Projektowana regulacja będzie przyczyniać się do sprawnego wypełniania przez państwo zadania publicznego polegającego na minimalizowaniu zagrożenia dla zdrowia publicznego.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Przepisy projektu ustawy wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszeniu.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Z uwagi na cel projektu ustawy zachodzi konieczność, aby w okresie obowiązywania przepisów monitorowanie skuteczności rozwiązań przyjętych w regulacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak